

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра теорії літератури та порівняльного літературознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
В.о. декана філологічного факультету
Крохмальний Р.О.
“31” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОРІВНЯЛЬНЕ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035.01 Українська мова та література</u> (назва спеціалізації)
освітня програма	<u>Літературна творчість</u>
факультет	<u>філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

Львів – 2023 рік

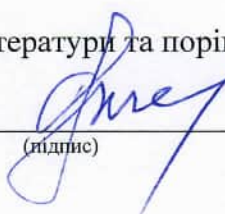
Робоча програма **Порівняльне літературознавство**. для студентів за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.01 Українська мова та література (ОП Літературна творчість).
“31” серпня 2023 року. 19 с.

Розробник: Будний Василь Володимирович, доцент кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства, доктор філологічних наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри *теорії літератури та порівняльного літературознавства*

Протокол від “ 29 ” серпня 2023 р. № 1

Завідувач кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства

(підпис) (Гнатюк М. І.)
(прізвище та ініціали)

“ 29 ” серпня 2023 р.

Затверджено Вченою радою філологічного факультету

Протокол від “ 31 ” серпня 2023 року № 1

“ 31 ” серпня 2023 року

Голова

(підпис) (Крохмальний Р.О.)
(прізвище та ініціали)

© Будний В.В., 2023

1.Опис навчальної дисципліни

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни
“Порівняльне літературознавство”)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u>	<u>Нормативна</u> (за вибором студента)	
Модулів – 1	Спеціальність <u>035 Філологія</u>	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 2	Спеціалізація 035.01 Українська мова та література (літературна творчість)	1-й	-й
Курсова робота – 0		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин - 120		1-й	-й
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>Магістр</u>	16 год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		88 год.	год.
		ІНДЗ: -	
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:2,75

для заочної форми навчання –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

Нормативний курс “Порівняльне літературознавство” є одним із підсумкових курсів, призначених для магістрантів спеціалізації 035.01 Українська мова та література (літературна творчість). Він розрахований на обізнаність з вітчизняною і світовою літературами і культурами, тому вивчається на п'ятому курсі університетів. Порівняльне літературознавство, або літературна компаративістика (від лат. *comparativus* – порівняльний) займається зіставленням розвитку різних національних літератур, виявленням їх зв'язків і спорідненостей, схожого й відмінного між ними.

Мета цієї літературознавчої дисципліни – ознайомити студентів з основними поняттями порівняльних студій, дати їм уявлення про світовий літературний процес у єдності універсального і неповторного, навчити здійснювати порівняльний аналіз літератур, окремих письменників та художніх текстів.

Завдання:

- ознайомити студентів з основним колом проблем, які досліджує порівняльне літературознавство, та його термінологічною системою;
- подати основні віхи становлення компаративістики як літературознавчої дисципліни;
- показати вклад українських науковців у розробку теоретичних засад та практичних прийомів дослідження;
- розкрити провідні напрями порівняльних досліджень: контактено-генетичний і типологічний зв'язки; ознайомити з французькою і американською школами компаративістики;
- зорієнтувати студентів з основними типами зовнішніх зв'язків: війна, географічні відкриття, салони тощо;
- показати роль художнього перекладу в системі міжлітературних зв'язків;
- розкрити особливості типологічних збіжностей на рівні тематики, сюжетів, жанрово-стильової системи;
- ознайомити із застосуванням у компаративістиці інтертекстуального підходу;
- розкрити роль постколоніальної критики в підході до проблеми міжлітературних зв'язків;
- ознайомити з суттю літературної імагології, розкрити взаємозв'язок «свого» і «чужого»;
- навчити здійснювати самостійний аналіз на різних рівнях компаративних спорідненостей і відмінностей.

В результаті вивчення курсу студент повинен

знати:

- термінологію літературної компаративістики;
- зв'язок порівняльного літературознавства з іншими гуманітарними дисциплінами, зокрема з історією й теорією літератури;
- становлення компаративістики як самостійної літературознавчої дисципліни, основні її етапи;
- компаративістичні ідеї українських літературознавців;
- основні підходи французької та американської шкіл порівняльного літературознавства;
- основні форми контактено-генетичний зв'язків: впливи, запозичення, трансформація, алюзія, стилізація, пародія тощо;
- переклад як форма міжлітературних взаємин, концепції художнього перекладу;

- рівні типологічних спорідненостей: тематичний, стильовий, генологічний;
- форми текстуальних зв'язків як поле інтертекстуальної гри;
- категорії імагології: національні стереотипи, національний образ світу;
- методологічні засади постколоніальних студій.

Студент повинен **уміти:**

- оперувати термінологією і принципами підходів порівняльного літературознавства;
- здійснювати аналіз оригіналу і перекладу (перекладів) як цілісної текстової структури, визначати втрати і компенсації перекладача;
- застосовувати теоретичні підходи до аналізу літературних текстів на рівні контекстуальності;
- аргументувати свою позицію у дискусії з опонентом.

Під час вивчення цієї дисципліни студент засвоїти такі

загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних філологічних напрямках і школах.

ФК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК 4. Здатність систематизувати, аналізувати та структурувати мовний і літературний матеріал з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів; інтерпретувати й порівнювати художні твори та їх переклади в європейському та світовому контексті.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

Результатом вивчення курсу є такі **програмні результати навчання:**

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних завдань і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 22. Працювати у сфері перекладацької діяльності як однієї зі складових літературної творчості та компаративістики.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Порівняльно-історичний та типологічний підходи

Тема 1. Порівняльне літературознавство в системі наукових дисциплін про літературу

Предмет і завдання порівняльного літературознавства. Основні проблеми дисципліни. Взаємини компаративістики з сусідніми галузями: теорією літератури, історією національної і світової літератур, мистецтвознавством, культурологією, постколоніальними студіями. Пізнавальні функції компаративістики та гуманітарна її роль у сучасному світі. Особливості й теоретичні основні категорії порівняльного методу. Структура літературної компаративістики як науки.

Рекомендована література

Бакула, Богуслав. Кілька міркувань на тему інтегральної компаративістики // Слово і Час. 2002. № 3. С. 50-58.

Грицик, Л. Сутності та якості сучасного порівняльного літературознавства // Захід - Схід: основні тенденції розвитку сучасного порівняльного літературознавства: антологія / заг. ред. Л. Грицик. Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2012. С. 5-12.

Жост, Франсуа. Порівняльне літературознавство як філософія літератури // Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія / За заг. ред. Дмитра Наливайка. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. С. 59-91.

Ремак, Генрі Г. Літературна компаративістика: її визначення та функції // Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія / За заг. ред. Дмитра Наливайка. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. С. 44-58.

Tötösy de Zepetnek, Steven. Comparative Literature. Theory, Method, Application. Studies in Comparative Literature. Amsterdam: Atlanta, 1998. P. 11-18.

Практичне заняття 1: Специфіка компаративних методів (на основі аналізу статті Івана Франка «Влада землі в сучасному романі»).

Особливості застосування компаративного методу на практиці. Історія роману як жанру: кореляція генетично-контактної та зіставної компаративістики. Франкова концепція еволюції романного жанру. Аналіз текстів Успенського та Золя: Іван Франко – самостійна спроба (Типологічне зіставлення творів Е. Золя і Г. Успенського на рівнях тематичному, стильовому, композиційному, образному). Автор та його герой: Франкова типологія індивідуально-творчого світовідчуття. Конфлікт цивілізацій чи ідеологій? (Культурологічні аспекти методології аналізу І. Франка).

Матеріал для аналізу: тексти творів Г. Успенського, Е. Золя, О. Кобилянської, кіноповісті О. Довженка, екранізація «Землі» О. Довженка.

Питання для роздумів: 1) провести аналогії з іншими текстами української літератури (Ольга Кобилянська «Земля» та Олександр Довженко «Земля»). 2) Чи наявні у Франковій праці елементи імагології?

Питання для дискусії: чи має інтерпретація образу землі стереотипний характер?

Рекомендована література

- Баснет, Сюзан. Роздуми над літературною компаративістикою ХХІ століття // Захід - Схід: основні тенденції розвитку сучасного порівняльного літературознавства: антологія / заг. ред. Л. Грицик. Донецьк: ЛАНДОН-ХХІ, 2012. С. 13-21.
- Франко, Іван. Інтернаціоналізм і націоналізм у сучасних літературах // Франко, Іван. Зібрання творів: У 50 т. Т. 31. Київ: Наукова думка, 1981. С. 33-44.

Тема 2. Порівняльно-історичний підхід до літератури

Типи генетично-контактних зв'язків: зовнішні контакти (особисті стосунки між письменниками, літературні салони, об'єднання тощо) і внутрішні зв'язки (вплив і рецепція). Компоненти процесу творчого спілкування, взаємодія між джерелом творчих імпульсів і естетичним середовищем сприймача. Види рецепції (продовження традицій і новаторське їх оновлення, наслідування і відштовхування, залежність і суперництво, концентрація і розпорошення). Літературні внутрішньо- і міжнаціональні впливи на рівні окремих творів, творчих індивідуальностей, стильових напрямів, жанрових форм, літературних епох. Опосередковані літературні контакти. Категорія впливу в історичному розрізі: класицистична теорія наслідування; романтичний культ творчої оригінальності; "впливологія" доби позитивізму; концепція психологічного конфлікту між залежністю від традиції і прагненням неповторності ("Страх впливу" Г. Блума); постмодерна теорія симулякру та інтертексту. Переклад як форма міжкультурних контактів. Основні категорії й проблеми теорії перекладу: перекладач – текст – реципієнт (комунікативний, семіотичний аспекти проблеми). Переклад як форма міжлітературних взаємин. Історичні форми і різновиди перекладу: власне переклад, адаптація, переробка, переспів. Критерії точності (ступеня наближення до оригіналу). Буквальний і творчий переклад. Тенденції націоналізації оригіналу і якомога точнішого його відтворення в перекладі. Роль перекладу у розвитку літератури і міжнаціональних літературних взаємин. Українська школа перекладу: її історія і сучасний стан.

Рекомендована література

- Білецький, Олександр. Українська література серед інших літератур // Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія / За заг. ред. Дмитра Наливайка. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. С. 433-473.
- Вайсштайн, Ульріх. «Рецепція» та «Дія» // Захід - Схід: основні тенденції розвитку сучасного порівняльного літературознавства: антологія / заг. ред. Л. Грицик. Донецьк: ЛАНДОН-ХХІ, 2012. С. 21-37.
- Дюрішин, Діоніз. Світова література пером і долотом: вихідні методологічні поняття й принципи // Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія / За заг. ред. Дмитра Наливайка. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. С. 306-342.
- Касперський Е. Літературознавча компаративістика і діалог // Захід - Схід: основні тенденції розвитку сучасного порівняльного літературознавства: антологія / заг. ред. Л. Грицик. Донецьк: ЛАНДОН-ХХІ, 2012. С. 103-145.

Практичне заняття 2: Переклад як теоретична проблема

Основні категорії й проблеми теорії перекладу: перекладач – текст – реципієнт (комунікативний, семіотичний аспекти проблеми). Перекладач як співавтор. Переклад як форма міжлітературних взаємин.

Матеріал для аналізу: тексти оригіналу та перекладів оди Сапфо, сонетарій В.Шекспіра в перекладах Д.Паламарчука і Д.Павличка, "Осіньна пісня" Поля Верлена в українських інтерпретаціях.

Рекомендована література

- Москаленко, Михайло. Тисячоліття: переклад у державі слова // Тисячоліття: Поетичний переклад України-Русі. Київ: Дніпро, 1995. С.5-38.

- Франко І. Каменярі. Український текст і польський переклад: Дещо про штуку перекладання // Франко І. Зібрання творів: У 50 т. Т. 39. С. 7-20.
- Domínguez, César; Haun Saussy and Darío Villanueva. Comparative literature and translation // Domínguez, César; Haun Saussy and Darío Villanueva. Introducing Comparative Literature : New Trends and Applications. Routledge, 2015. P. 79-89.

Тема 3. Типологічний підхід до зіставного вивчення національних літератур

Типологічні спільності в розвитку літератур. Виникнення типологічних спільностей (схожостей, збігів, аналогій, подібностей) і їх функціонування. Ступені і форми типологічних спільностей. Типологія подібностей на тематичному, жанровому, образному, стильовому рівнях. Труднощі розмежування контактено-генетичних зв'язків і спорідненостей типологічного типу. Взаємопов'язаність і взаємодія генетико-типологічних зв'язків і типологічних спільностей у розвитку літератури.

Рекомендована література

- Бондаренко, І. Японська поезія в контексті світової літератури // Захід - Схід: основні тенденції розвитку сучасного порівняльного літературознавства: антологія / заг. ред. Л. Грицик. Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2012. С. 360-369.
- Гільєн, Клаудіо. Світова література і теорія літератури // Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія / За заг. ред. Дмитра Наливайка. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. С. 255-162.
- Гільєн, Клаудіо. Систематизації // Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія / За заг. ред. Дмитра Наливайка. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. С. 289-305.
- Гільєн, Клаудіо. Три моделі наднаціонального // Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія / За заг. ред. Дмитра Наливайка. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. С. 263-289.
- Касперський, Едвард. Про теорію компаративістики // Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія / За заг. ред. Дмитра Наливайка. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. С. 125-146.
- Чижевський, Дмитро. Порівняльна історія слов'янських літератур. Вступ // Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія / За заг. ред. Дмитра Наливайка. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. С. 412-432.
- Domínguez, César; Haun Saussy and Darío Villanueva. Comparing themes and images // Domínguez, César; Haun Saussy and Darío Villanueva. Introducing Comparative Literature : New Trends and Applications. Routledge, 2015. P. 69-79.

Практичне заняття 3: Т. С. Еліот і Павло Тичина в зіставних контекстах

- біографічні аспекти порівняльного аналізу двох митців;
- культурологічне висвітлення творчості українського та англо-американського поетів на тлі епохи;
- поеми “Золотий гомін” і “Безплідна земля” на концепційному, стилістичному й версифікаційному рівнях; міфологічний код обох поемних творів;
- зіставлення творчої еволюції обох поетів і їхнього місця в українській та англоамериканській літературі ХХ ст.;
- спільне й відмінне у творчості Тичини та Еліота як аргумент у дискусії “європейський модернізм чи європейські модернізми?”

Рекомендована література

- Павличко С. Поезія Томаса Стернза Еліота // Т. С. Еліот. Вибране. Київ: Дніпро, 1990.
- Ратіані, І. Кордони національних літератур і порівняльного літературознавства // Захід - Схід: основні тенденції розвитку сучасного порівняльного літературознавства: антологія / заг. ред. Л. Грицик. Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2012. С. 198-205.

- Тарнавський О. Т. С. Еліот і Павло Тичина // Тарнавський О. Відоме й позавідоме. Київ: Час, 1999. С. 148-171.
- Фрай, Нортроп. Література як контекст: «Лісідас» Мільтона // Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія / За заг. ред. Дмитра Наливайка. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. С. 242-254.

Тема 4. Типологія літературних стилів і жанрів.

Рівень літературних напрямів і стилів. Своєрідність напрямів і стилів у національних літературах і творчості письменників. “Хвильова” концепція стильової еволюції українського і загальноєвропейського мистецтва (Д. Чижевський). Проблема стильової повноти національного письменства (класичні чи еталонні або ж “повні”/ “неповні” літератури) та асинхронності стильового розвитку різних літератур, які перебувають на неоднакових еволюційних етапах (явище уповільненого і прискореного розвитку та поступового вирівнювання національних стильових систем). Стильовий плюралізм у постмодернізмі: заперечення уніфікованого еталона і визнання рівноцінності національних модифікацій стилю (“Європейський модернізм чи європейські модернізми?” Т.Гундорової).

Рекомендована література

- Веллек, Рене. Криза компаративістики // Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія / За заг. ред. Дмитра Наливайка. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. С. 112-124.
- Жирмунський, Віктор. Літературні течії як явище міжнародне // Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія / За заг. ред. Дмитра Наливайка. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. С. 344-370.
- Тетеші де Зепетнек, Стівен. Нова компаративістика як теорія і метод // Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія / За заг. ред. Дмитра Наливайка. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. С. 147-177.

Практичне заняття 4: Генологічний рівень компаративістики

Стилістичний, композиційний, тематичний, культурологічний аспекти зіставного аналізу на генологічному рівні.

Рекомендована література

- Кравців, Богдан. Сонети і строфи // Кравців Б. Поезії. Львів: Фенікс Лтд., 1993. С. 74–84.
- Світличний, Іван. Гратовані сонети // Світличний І. Серце для куль і для рим. Київ, 1990. С. 22-37.
- Франко, Іван. Тюремні сонети // Франко І. Збір. тв. У 50 т. Т. 1. С. 151-174.

Змістовий модуль 2. Міждисциплінарні підходи

Тема 5. Концепція інтертекстуальності в літературній компаративістиці.

Концепція інтертекстуальності в сучасному порівняльному літературознавстві. Стилістичні форми вияву міжтекстуальних зв'язків: алюзія і ремінісценція, парафраза, цитата, колаж, пастіш, пародія, травестія, жанрова і метрична стилізація тощо. Бахтіанська концепція діалогічності в літературі. Постструктуральна концепція інтертекстуальності Ю. Крістевої. Визначення інтертексту Р. Барта. Типологія Ш. Гривеля: інтертекст (експліцитні та імпліцитні відсилання від одного тексту до іншого; ремінісценції, цитати тощо); контекст (близький і далекий; внутрішній і зовнішній; іншими словами, ситуація, продуктом якої завжди є будь-яке висловлювання); “загальний текст” (все, що створене у світовій літературі на момент прочитання даного тексту і актуалізовано в пам'яті читача). Постмодерний текст як поле інтертекстуальної гри.

Рекомендована література

Нич, Ришард. Пародія і пастиш: З історії художніх понять у літературній свідомості ХХ століття //: Постструктуралізм і літературознавство / Пер. з польськ. Олена Галета. Львів: Літопис, 2007. С. 178–305.

Сорока, Микола. Інтертекстуальність поезії Юрія Тарнавського // Слово і час. 2002. № 7. С. 15–21.

Allen, Graham. Intertextuality. London, New York: Routledge, 2003. 238 p.

Практичне заняття 5: Взаємини літератури з міфологією та фольклором (Народна дума “Втеча трьох братів з Азова” і “Дума про братів неазовських” Ліни Костенко)

- характер міфопоетичної інтертекстуальності у драматичній поемі Ліни Костенко (на рівні сюжетобудови, образної системи, стилістики);

- спосіб актуалізації морально-етичного змісту народної думи у творі Ліни Костенко;

- “Дума про братів неазовських” у контексті сучасного неоміфологізму.

Рекомендована література

Гнатюк, Ольга. Прощання з імперією: українські дискусії про ідентичність. Київ: Критика, 2005. 528 с.

Сорока, Микола. Інтертекстуальність поезії Юрія Тарнавського // Слово і час. 2002. № 7. С. 15–21.

Тема 6. Література в системі мистецтв.

Література в системі мистецтв. Специфічні засоби творення образу в різних мистецтвах. Структурні й функціональні відмінності образу малярського (статичний, зображальний, має просторові виміри, створює зорове враження), музичного (динамічний, виражальний, має часові виміри, створює слухове враження) і поетичного (має універсальний характер завдяки знаковій природі слова). Словесний образ уявний (позбавлений безпосередньої наочності), неповний (схематичний, за Р. Інгарденом), універсальний (викликає відчуттєві – слухові, зорові, смакові, дотикові, запахові – враження, а також почуттєві та інтелектуальні уявлення, переживання, настрої). Взаємодія літератури з іншими мистецтвами в історичному розрізі. Митці, що працювали в різних царинах творчості (В. Шекспір, Т. Шевченко, І. Карпенко-Карий, С. Гординський, О. Довженко). Тема мистецтва і образ митця в літературі (роман “Портрет Доріана Грея” О. Вайльда, п’єса “Чорна Пантера і Білий Ведмідь” В. Винниченка, романи “Чарівна гора” Т. Манна, “Чорний принц”, “Море, море” А. Мердок). Проблема синтезу мистецтв: літературні жанри, які виникли на межі з театром (драма), музикою (романс), малярством (ілюстрація, комікси, зорова поезія), кінематографом (кіноповість). Живописність і музичність літератури (зорові і музичні образи в символізмі та імпресіонізмі, оптична і звукова метафора у світовій поезії; тичинівський синестетичний кларнетизм), її кінематографічність (зміна близького і крупного планів). Інтерпретація літературних творів засобами інших мистецтв. Потреба комплексного мистецтвознавчого дослідження бароко, авангардизму, постмодерну.

Рекомендована література

Вайсшайн, Ульріх. Взаємовисвітлення літератури та музики: сфера компаративістики? // Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія / За заг. ред. Дмитра Наливайка. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. С. 393-410.

Вайсшайн, Ульріх. Порівняння літератури з іншими видами мистецтва: сучасні тенденції та напрями дослідження в літературознавчій теорії і методології // Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія / За заг. ред. Дмитра Наливайка. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. С. 372-392.

- Крисовський, О. Література і живопис у порівняльних дослідженнях. // Захід - Схід: основні тенденції розвитку сучасного порівняльного літературознавства: антологія / заг. ред. Л. Грицик. Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2012. С. 160-172.
- Наливайко, Д. Література в системі мистецтв як галузь порівняльного літературознавства // Наливайко, Дмитро. Теорія літератури й компаративістика. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. С. 9–37.
- Сорока М. Зорова поезія в сучасній українській літературі // Слово і Час. 1994. № 4-5;
- Франко І. Із секретів поетичної творчості // Франко І. Збір. творів: У 50 т. Київ, 1981. Т. 31. С. 85-97; 102-112.

Практичне заняття 6: «Тіні забутих предків» у літературі й на екрані

- література в системі мистецтв;
- взаємодія літератури з іншими мистецтвами в історичному розрізі;
- специфічні засоби творення образу в красному письменстві і кінематографі;
- текст – сценарій – акторська майстерність – праця режисера;
- проблема синтезу сучасних мистецтв і комплексного їх дослідження.
- транскрипція «Тіней забутих предків» мовою кіномистецтва
- «Вогнем і мечем» у літературі й на екрані, в культурі і політиці

Рекомендована література

- Наливайко, Дмитро. Теорія літератури й компаративістика. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006.
- Папуша, Ігор. До методології літературознавчої компаративістики // Літературознавча компаративістика. С. 6-20.

Тема 7. Міждисциплінарні перетини: культурологічні і постколоніальні студії

Висока і масова культура. Національні літератури і їхні міжнаціональні контексти. Процеси зміщення центру і маргінесу у структурі міжнаціональних контекстів. Межові і перехідні контексти: творчість іншою мовою (англомовні ірландець Дж.Джойс і тринідадець індійського походження Н.В.Найпол, що зараз мешкає у Великобританії), білінгвізм (Т.Падура, Ч.Айтматов) і багатомовність (Марко Вовчок), перехід письменника в іншу літературу (М.Гоголь, Дж.Конрад); еміграційна література. Ідентифікація явищ літературного пограниччя. Зміна ідеологічних парадигм (замість протистояння – плюралістичне використання історичних досвідів культурного колоніалізму і антиколоніалізму у постколоніальній культурі) і європоцентричної орієнтації в постколоніальну добу (розширення міжлітературного контексту шляхом залучення літературних явищ країн третього світу – Африки, Австралії, Нової Зеландії, Індії і островів Вест-Індії). Постколоніальні, расові та етнічні студії. Мультикультуралізм і множинність міжнаціональних контекстів національної літератури в сучасному світі.

Рекомендована література

- Бгабга Г. Націєрозповідність // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької, 2-е вид., доповнен. Львів : Літопис, 2001. С. 738-740.
- Геймей А. Культурологічна компаративістика: інтерпретація та екзистенція // Захід - Схід: основні тенденції розвитку сучасного порівняльного літературознавства: антологія / заг. ред. Л. Грицик. Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2012. С. 173-185.
- Гнатюк, Ольга. Прощання з імперією : українські дискусії про ідентичність. Київ: Критика, 2005. 528 с.
- Мукгерджі А. Чий постколоніалізм і чий постмодернізм? // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької, 2-е вид., доповнен. Львів : Літопис, 2001. С. 741-743.
- Саїд, Едвард. Культура й імперіялізм / пер. з англ. К. Ботанова, Т. Цимбал [та ін.]. Київ: Критика, 2007. 608 с.

Співак, Гаятрі Чакраворті. Чи може підпорядковане промовляти? // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької, 2-е вид., доповнен. Львів: Літопис, 2001. С. 714-718.

Шкандрій, Мирослав. В обіймах імперії: Російська і українська літератури новітньої доби / пер. з англ. П. Таращук. Київ: Факт, 2004. 496 с.

Практичне заняття 7: Література і політика в контексті постколоніальних студій

Усне обговорення і написання есеїв про політику, філософію і поезію в поезії Івана Величковського («Вірші до Івана Самойловича»), Феофана Прокоповича («Запорожець каючийся»), «За Могилою Рябою»), Тараса Шевченка («Великий льох»), Лесі Українки («І ти колись боролась, мов Ізраїль»), Олени Теліги («Поверот», «Неповторне свято»), Василя Стуса («Як добре те, що смерті не боюсь я...» «Гойдається вечора зламана віть...»), «За літописом Самовидця»), Богдана Стельмаха («Історія»), Юрія Андруховича («Козак Ямайка»), Олександра Ірванця («Любіть Оклахому», «Ми усе здолаємо...»), Тетяни Власової («двадцять четверте лютого сталося вчора...»), Павла Вишебаба («Маріуполь», «Тільки не пиши мені про війну») та ін.

Рекомендована література

Павлишин, Марко. Козаки в Ямаїці: постколоніальні риси в сучасній українській літературі // Павлишин М. Канон та іконостас: Літературно-критичні статті / вст. слово І. Дзюби. Київ: Час, 1997. С. 223-236.

Пастух, Тарас. Поезія в час війни // Збруч. 27.05.2022. URL: https://zbruc.eu/node/112014?fbclid=IwAR3kKJiDvl61nM5BZISVVsqTNeoDBoBVjLe9jJ8lpT3_2Img3E8pCcgr-zU

Тема 8. Імагологія як галузь компаративістики

Імагологія як галузь компаративістики, проблематика досліджень і категоріальний апарат. Філософські й психологічні зауваги до розуміння. Національні образи народів у рецепції інших етносів та регіонів, їхня структура та функціонування. Художній образ чужинця та ідеологізований його стереотип у літературі ХХ ст.: повага до Іншого, етнічна толерантність, діалогічність культур і насторожене бачення один одного крізь призму поляризованих категорій *ми/вони*, *свій/чужий*.

Рекомендована література

Грабович Г. Грані міфічного: образ України в польському й українському романтизмі // Грабович Г. До історії української літератури. Київ, 2003.

Наливайко, Дмитро. Літературознавча імагологія: предмет і стратегії // Літературна компаративістика. Вип. 1. Київ, 2005. С.27–44. Передрук у вид.: Наливайко, Дмитро. Теорія літератури й компаративістика. Київ, 2006. С. 91–103.

Наливайко, Дмитро. Очима Заходу: Рецепція України в Західній Європі XI–XVIII ст. Київ: Основи, 1998. 578 с.

Chevrel, Yves. Littérature comparée et histoire des mentalités: concurrence ou collaboration? // Comparative Literature Now: Theories and Practice / La Littérature comparée à l'heure actuelle: Théories et réalisations / Ed. Steven Tötösy de Zepetnek, Milan V. Dimic, Irene Sywenky. Paris: Honoré Champion, 1999. P. 61–63.

Практичне заняття 8: Народи-сусіди в українській літературній іконографії

– Образ єврея в оповіданнях Івана Франка, «До світла!», Володимира Винниченка «Галісман», Модеста Левицького «Щастя Пейсаха Лейдермана», Івана Керницького «Жидівська вулиця».

– Кримсько-татарський світ в оповіданні Михайла Коцюбинського «На камені», повісті Андрія Чайковського «За сестрою» й романі Романа Іваничука «Мальви».

– Проблема національного характеру і національний образ світу.

– Національні стереотипи в дискурсивному висвітленні.

- Між полюсами «свого» і «чужого».
- Міжкультурна проблематика крізь призму літературного етнообразу

Рекомендована література

- Грабович, Григорій. Єврейська тема в українській літературі XIX та початку XX сторіччя // Грабович, Григорій. До історії української літератури. Київ: Критика, 2003. С.157–179; 218–236. URL: <http://litopys.org.ua/hrabo/hr10.htm>
- Наливайко, Дмитро. Літературознавча імагологія: предмет і стратегії // Літературна компаративістика. Вип. 1. Київ, 2005. С.27–44. Передрук у вид.: Наливайко, Дмитро. Теорія літератури й компаративістика. Київ, 2006. С. 91–103.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Порівняльно-історичний та типологічний підходи												
T1. Порівняльне літературознавство в системі наукових дисциплін про літературу	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
T2. Порівняльно-історичний підхід до літератури	15	2	2			11						
T3. Типологічний підхід до зіставного вивчення національних літератур	15	2	2			11						
T4. Типологія літературних стилів і жанрів.	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
Разом – зм. модуль 1	60	8	8			44	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Міждисциплінарні підходи												
T5. Концепція інтертекстуальності в літературній компаративістиці.	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
T6. Література в системі мистецтв	15	2	2			11						
T7. Міждисциплінарні перетини: культурологічні і постколоніальні студії	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
T8. Імагологія як галузь компаративістики	15	2	2			11						
Разом – зм. модуль 3	60	8	8			44	-	-	-	-	-	-
Усього годин	120	16	16	-	-	88	-	-	-	-	-	-

5. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Специфіка компаративних методів (на основі аналізу статті Івана Франка «Влада землі в сучасному романі»)	2
2	Переклад як теоретична проблема	2
3	Т. С. Еліот і Павло Тичина в зіставних контекстах	2
4	Генологічний рівень компаративістики	2
5	Взаємини літератури з міфологією та фольклором (Народна дума «Втеча трьох братів з Азова» і «Дума про братів неазовських» Ліни Костенко)	2
6	«Тіні забутих предків» у літературі й на екрані	2
7	Література і політика в контексті постколоніальних студій	2
8	Народи-сусіди в українській літературній іконографії	2
	Всього	16

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Проаналізувати порівняльну характеристику різних видів мистецтва у трактатах Лессінга «Лаокоон» та І. Франка «Із секретів поетичної творчості»	11
2	Здійснити зіставлення поглядів на український романтизм С. Єфремова («Історія українського письменства») та М. Рудницького («Від Мирного до Хвильового»)	11
3	Типологія явищ латиноамериканського міфологічного роману і української химерної прози	11
4	Типологія сонета. Зіставний аналіз тюремних сонетів І. Франка, Б. Кравціва, І. Світличного: змістові та поети кальні аспекти	11
5	Трансплантація і трансформація жанрів у новому середовищі (на матеріалі рубаїв та хоку)	11
6	Білінгвізм як явище літературного процесу (на матеріалі книги М. Павлишина про Ольгу Кобилянську). Проблема літературного канону в контексті постколоніальних студій (есей)	11
7	Теорія міжтекстовості: проблеми меж інтертекстуальності (матеріал за індивідуальним вибором)	11
8	Пародійованість як поле інтелектуальної гри в літературі постмодернізму (поезія «Бу-Ба-Бу», «Лугосаду» та ін.)	11
	Разом	88

7. Методи навчання

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемно-орієнтованого викладання, евристичний метод, мозковий штурм, кейс-методи, розвитку критичного мислення, дослідницький метод.

Методи викладу навчального матеріалу – лекція, лекційно-практичне заняття; консультація; дослідні роботи. Техніки: навчальної дискусії, створення проблемної ситуації, інтелектуального експерименту.

8. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється у формі оцінювання виступів на практичних (семінарських) заняттях та участі у дискусіях. Курс закінчується іспитом.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль здійснюється у формі оцінювання виступів на практичних заняттях та участі в дискусіях. Передбачено також виконання тестових завдань, контрольних робіт. Курс закінчується іспитом.

Оцінювання роботи студента здійснюється за схемою: максимальна оцінка, яку може отримати студент, – 100 балів, з них 50 – за роботу протягом семестру, 50 – за відповідь на іспиті.

Робота на практичних заняттях та інформальне навчання:

- усне виконання навчальних завдань – 10 балів;
- експромтний зіставний аналіз літературних творів – 10 балів;
- участь у дискусіях – 10 балів;
- презентація міждисциплінарних аспектів дослідження літературного твору – 5 балів;
- презентація міжмистецьких зв'язків літературного твору – 5 балів;

Модульний контроль у вигляді виконання письмових завдань з таких тем:

- «Порівняльно-історичний та типологічний підходив літературній компаративістиці» – 5 балів;
- «Міждисциплінарні підходи в сучасному порівняльному літературознавстві» – 5 балів.

Академічна доброчесність: очікується, що відповіді студентів будуть оригінальними. Виявлення ознак академічної недоброчесності у відповіді студента, незалежно від масштабів плагіату чи обману, є підставою для того, щоб викладач її не зарахував. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Література. Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, надає викладач виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студентів заохочують до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані за виконання відповідних видів модульних робіт, а також бали, набрані впродовж семестру за виступи на практичних заняттях, участь в обговоренні. При цьому обов'язково враховується присутність на занятті та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом та іншими мобільними пристроями під час занять з метою, не пов'язаною з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

**3. Переведення в оцінку за 4-бальною шкалою здійснюється за такою схемою:
Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS**

<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Оцінка в балах</i>	<i>За національною шкалою</i>	
		<i>Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку</i>	<i>Залік</i>
A	90 – 100	5	<i>Відмінно</i>
B	81-89	4	<i>Дуже добре</i>
C	71-80		<i>Добре</i>
D	61-70	3	<i>Задовільно</i>
E	51-60		<i>Достатньо</i>

10. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програми.
2. Плани практичних занять та методичні вказівки до їх виконання.
3. Матеріали до семінарських (практичних) занять та самостійної роботи студентів.

11. Рекомендована література

Базова

- Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. /за ред. М. Зубрицької. Львів, 2002.
- Будний, Василь; Ільницький, Микола. Порівняльне літературознавство: затверджено Міністерством освіти і науки як підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.
- Захід - Схід: основні тенденції розвитку сучасного порівняльного літературознавства: антологія / заг. ред. Л. Грицик. Донецьк: ЛАНДОН-ХХІ, 2012. 376 с.
- Літературознавча компаративістика: Навчальний посібник / за ред. Р. Гром'яка. Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ ТДПУ, 2002. 331 с.
- Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія / За заг. ред. Дмитра Наливайка. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 487 с.

Допоміжна

- Бакула, Богуслав. Кілька міркувань на тему інтегральної компаративістики// Слово і Час. 2002. № 3. С. 50-58.
- Гнатюк, Ольга. Прощання з імперією: українські дискусії про ідентичність. Київ: Критика, 2005. 528 с.
- Грабович, Григорій. Грані міфічного: образ України в польському й українському романтизмі // Грабович Г. До історії української літератури. Київ, 1997; 2003.
- Драгоманов, Михайло. Літературно-публіцистичні праці: у 2 т. Київ, 1970.
- Корогодський, Роман. «Тіні забутих предків»: повість, сценарії, фільм // Слово і Час. 1994. № 9 –10.
- Кравців, Богдан. Сонети і строфи // Кравців Б. Поезії. Львів: Фенікс Лтд., 1993. С. 74–84.
- Москаленко М. Тисячоліття: переклад у державі слова // Тисячоліття: Поетичний переклад України-Русі. Київ: Дніпро, 1995. С. 5-38.

- Наливайко, Дмитро. Очима Заходу: Рецепція України в Західній Європі XI-XVIII ст. Київ: Основи, 1998. 578 с.
- Наливайко, Дмитро. Теорія літератури й компаративістика. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006.
- Нич, Ришард. Пародія і пастиш: З історії художніх понять у літературній свідомості ХХ століття //: Постструктуралізм і літературознавство / Пер. з польськ. Олена Галета. Львів: Літопис, 2007. С. 178–305.
- Павличко С. Поезія Томаса Стернза Еліота // Т. С. Еліот. Вибране. Київ: Дніпро, 1990.
- Павлишин, Марко. Козаки в Ямайці: постколоніальні риси в сучасній українській літературі // Павлишин М. Канон та іконостас: Літературно-критичні статті / вст. слово І. Дзюби. Київ: Час, 1997. С. 223-236.
- Папуша, Ігор. До методології літературознавчої компаративістики // Літературознавча компаративістика. С. 6-20.
- Пастух, Тарас. Поезія в час війни // Збруч. 27.05.2022. URL: https://zbruc.eu/node/112014?fbclid=IwAR3kKJiDvl61nM5BZlSVVsqTNeoDBoBVjLe9jJ8lpT3_2Img3E8pCcgr-zU
- Саїд, Едвард. Культура й імперіялізм / пер. з англ. К. Ботанова, Т. Цимбал [та ін.]. Київ: Критика, 2007. 608 с.
- Сорока, Микола. Інтертекстуальність поезії Юрія Тарнавського // Слово і час. 2002. № 7. С. 15–21.
- Світличний, Іван. Гратовані сонети // Світличний І. Серце для куль і для рим. Київ, 1990. С. 22-37.
- Тарнавський О. Т. С. Еліот і Павло Тичина // Тарнавський О. Відоме й позавідоме. Київ: Час, 1999. С. 148-171.
- Франко, Іван. Зібрання творів: у 50 т. Т. 1, 28, 31, 39.
- Чижевський, Дмитро. Історія української літератури. Тернопіль: Феміна, 1994.
- Шкандрій, Мирослав. В обіймах імперії: Російська і українська літератури новітньої доби / пер. з англ. П. Таращук. Київ: Факт, 2004. 496 с.
- Companion to Comparative Literature, World Literatures, and Comparative Cultural Studies / Ed. by Steven Tötösy de Zepetnek and Tutun Mukherjee. Cambridge University Press India Pvt. Ltd. Foundation Books, 2013. 528 p.
- Domínguez, César; Haun Saussy and Darío Villanueva. Introducing Comparative Literature : New Trends and Applications. Routledge, 2015. 169 p.

11. Інформаційні ресурси

- Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського – <http://nbuv.gov.ua/>
«Україніка», національний довідково-інформаційний та документальний ресурс архівних, рукописних і друкованих джерел, створених в Україні або інших державах – про Україну, її історію, економіку, культуру – <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB>
- American Comparative Literature Association – Американська асоціація порівняльного літературознавства, заснована в 1960 році в Чикаго – <https://www.acla.org/>
- CERC - Centre d'Études et de Recherches Comparatistes – Центр порівняльних досліджень і досліджень Université Sorbonne Nouvelle (Париж) – <http://www.univ-paris3.fr/cerc-centre-d-etudes-et-de-recherches-comparatistes-ea-172-74.kjsp>
- CLCWeb: Comparative Literature and Culture – рецензований повнотекстовий журнал із відкритим доступом, публікує нові наукові статті з теорії та критики, порівняльного літературознавства та культурології – <https://docs.lib.purdue.edu/clcweb/>
- Comparative Critical Studies — науковий журнал порівняльного літературознавства. Статті зосереджені на інноваційних поглядах на теорію та практику вивчення порівняльного літературознавства в усіх його аспектах – <https://www.eupublishing.com/loi/ccs>

International Comparative Literature Association – Міжнародна асоціація порівняльного літературознавства – <https://www.aicl-icla.org/>
JCLA - Journal of Comparative Literature and Aesthetics – <http://jcla.in/>

Питання до іспиту

Місце компаративістики серед інших літературознавчих дисциплін.
Компаративістика й історія літератури.
Компаративістика й теорія літератури.
Проміжна позиція компаративістики між теорією й історією літератури: зіставлення текстів і моделей.
Французька й американська школи компаративістики, теоретичні засади обох шкіл.
Передісторія літературної компаративістики.
Міфологічна школа порівняльних студій.
Міграційна теорія Теодора Бенфея, теорія мандрівних сюжетів.
Антропологічна школа (Ендрю Тайлор, Джордж Фрезер)
Теорія «зустрічних течій» Олександра Веселовського.
Теорія інтертекстуальності (Юлія Крістева, Ролан Барт).
Дискусія Миколи Дашкевича з Миколою Петровим щодо наслідувального характеру української літератури XVIII і XIX століть.
Генетично-контактні і типологічні зв'язки в компаративістиці.
Зовнішні фактори літературних контактів (війни, географічні відкриття, еміграція, салони).
Роль особистісних творчих контактів митців у розвитку національних літератур.
Внутрішні зв'язки, категорія впливу. Вплив і наслідування.
Художній переклад. Типи перекладів: художній переклад, переспів, адаптація.
Переклад-посередник, підрядник, їх роль і вади у справі перекладання.
Майстри українського перекладу: Захід і Схід.
Теорії художнього перекладу: гносеологічна, ілюзійністська, архетипна, знакова, діалогічна.
Рівень типологічних зв'язків, загальна характеристика.
Тематичний рівень типологічних зв'язків як охоплення горизонтального параметру подібностей.
Теорія тематичних комплексів Гастона Башляра як відповідність матеріальним стихіям вогню, води, землі і повітря.
Тема міста в порівняльних студіях (Петербург Т.Шевченка і Петербург О.Пушкіна).
Стильовий рівень у компаративістиці спорідненостей на вертикальному рівні.
Здатність стилю до повторюваності і видозмін (класицизм – неокласика, бароко— необароко).
Несинхронність у поширенні стилю: концепція «зустрічних течій» О. Веселовського.
Національна модель стилю (слов'янський і західноєвропейський романтизм).
«Хвильова теорія» стильового руху Д. Чижевського.
Генологічний (жанровий) рівень уподібнення. Зв'язок жанру і стилю.
Жанр як канон і деканонізація жанру; сонетоїд і його типи, трансформація хайку в український трилисник тощо.
Імагологія як галузь літературної компаративістики. Національний образ і національний стереотип.
Образ Мазепи в світовій літературі.
Образ Роксолани в світовій літературі.
«Вічні образи» в літературі і мистецтві.
Колоніалізм, антиколоніалізм і постколоніальні студії.
Концепція «внутрішньої колонізації» (Т. Гундорова).
Зв'язок літератури з музикою і малярством (Г. Лессінг, І. Франко).